



HANDLÄGGARE/ENHET
Enheten för internationella
frågor/Oscar Ernerot/AN

DATUM
2017-06-19

DIARIENUMMER
20170155

ERT DATUM
2017-03-27

ER REFERENS
A2013/01165/ARM

Arbetsmarknadsdepartementet

103 33 Stockholm

a.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss ILO:s konvention om anständiga arbetsvillkor för hushållsarbete (Ds 2017:10)

LO har givits möjlighet att ge synpunkter på förslag om att Sverige ska ratificera Internationella arbetsorganisationens (ILO:s) konvention (nr 189) om anständiga arbetsvillkor för hushållsarbetare samt beakta tillhörande rekommendation (nr 201).

LOs sammanfattade synpunkter

LO ställer sig positiv till förslaget att Riksdagen ska godkänna ILOs konvention (nr 189) om anständiga villkor för hushållsarbetare.

LO delar bedömningen att Sverige lever upp till de krav som anges i konventionen gällande anständiga arbetsvillkor för hushållsarbetare med undantag för artikel 7. LO ställer sig därför positiv till samtliga föreslagna förändringar av lagen (1970:43) om husligt arbete för att anpassas till konventionens krav att stärka rätten till skriftlig information om arbetsvillkoren för den anställde.

LO delar bedömningen att rekommendation (201) inte bör föranleda några lagförändringar och bör kunna införlivas i utformandet av hushållsanställdas rättigheter för att ge utökad skydd för hushållsanställda.

LO delar bedömningen att konvention (nr. 189) inte strider mot EU-rätten.

LOs samlade synpunkter

LO har alltsedan konvention (nr 189) med dess tillhörande rekommendation (nr 201) antogs vid ILOs arbetskonferens 2011 varit positiv och uppmuntrat till svensk ratificering. LO önskar bland annat att hänvisa till tidigare givna

POSTADRESS 105 53 Stockholm
BESÖKSADRESS Barnhusgatan 18
TELEFON 08-796 25 00 TELEFAX 08-24 52 28
E-POST mailbox@lo.se HEMSIDA www.lo.se
ORGANISATIONSNUMMER 802001-9769
BANKGIRO 368-4834 PLUSGIRO 8 50-8

Landsorganisationen i Sverige

yttrande till ILO-kommittén (12/2011). LO önskar med det som bakgrund välkomna och understryka vikten av att regeringen har tagit initiativ till att ratificeringsprocessen har påbörjats med antagande planerat till juli 2018.

Konvention 189 har som utgångspunkt att samtliga hushållsarbetare ska likställas med övriga arbetstagare på arbetsmarknaden. LO bedömer att situationen för hushållsarbetare i Sverige inte hittills har åtnjutit likvärdig ställning som övriga grupper och därför är en ratificering nödvändig för svensk del.

Det råder osäkerhet om hur många arbetstagare som omfattas av definitionen hushållsarbetare enligt förslaget. Det framgår trots det att kvinnor är överrepresenterade i de grupper som förslaget räknar upp. LO bedömer därför att en ratificering av konvention 189 kommer innebära positiva effekter ur ett jämställdhetsperspektiv samt stärka kvinnors ställning som hushållsarbetare.

Att utföra arbete i en annan individs hem kan innebära en särskilt utsatt situation, beroende på isolation, bristande arbetsmiljömässiga anpassningar samt risk för beroendeställning, oavsett om arbetsgivaren är en privat utförare i hemmet eller en extern aktör där ett privat hem utgör arbetsplatsen. LO anser att ILOs konvention 189 bidrar på ett positivt sätt att stärka hushållsarbetarnas situation på arbetsmarknaden.

5.2.1 Behovet av lagändringar (Bedömning)

LO delar bedömningen att lagförändringar krävs för att Sverige ska uppfylla artikel 7 i konvention 189. LO anser det vara positivt att genom den föreslagna ändringen kommer alla arbetstagare att omfattas av likartade rättigheter, oberoende på om anställningen sker direkt i hushållet eller av extern aktör, såsom exempelvis hemtjänst, personlig assistent eller inom hemservice. LO önskar i detta samband påpeka att arbetsmiljölagen (AML) omfattar arbetstagare i arbetsgivarens privata hem. LO anser att den föreslagna lagförändringen i kombination med AML ger ett önskvärt ökat skydd för hushållsarbetare i enlighet med konvention 189. LO delar bedömningen samt ser positivt på att den enskilde kan kräva skadestånd om skada uppstått i enlighet med arbetsmarknaden i övrigt.

5.2.3 Rätten till skriftlig information om villkor som är av väsentlig betydelse för anställningsavtalet eller anställningsförhållandet (Förslag)

LO ställer sig positiv till förslaget om att ge hushållsarbetare rätt till skriftlig information om villkor enligt intentionen i konvention 189 artikel 7. LO anser därför i likhet med förslaget att lagen om husligt arbete bör

kompletteras med en likalydande reglering som 6 c § i anställnings-skyddslagen. LO anser trots de gällande föreslagna tidsgränserna att den skriftliga informationen om arbetsinnehåll bör ges så snart som möjligt vid påbörjad anställning och allra helst vid anställningstillfället.

5.2.4 Rätten till skriftlig information när förutsättningarna för anställningen ändras (Förslag)

LO anser att förslaget är förenligt med intentionen i konvention 189 och ger ökad likställning för hushållsarbetare som för arbetstagare på arbetsmarknaden i övrigt.

5.2.5 Ersättning för skada (Förslag)

LO anser att förslaget är positivt främst för att det ger hushållsarbetare samma skydd som övriga arbetstagare på arbetsmarknaden som omfattas av anställningsskyddslagen. Därmed upprättas en liktydighet och att intentionerna i konvention 189 artikel 7 uppfylls.

6.1 Godkännande av konventionen (Förslag)

LO har ingen avvikande åsikt. LO vill likväl framföra vikten av att ratificering av ILOs konvention 189 sker så skyndsamt som möjligt.

6.2 Ändringar i lagen om husligt arbete (Förslag)

LO har ingen avvikande åsikt. LO noterar särskilt att förslaget till ändringar av lagen om husligt arbete inte påverkar ingångna kollektivavtal.

Effekten av svensk ratificering för hushållsarbetare globalt.

ILO beräknar att ca. 67 miljoner¹ människor arbetar som hushållsarbetare och ca 80 procent av dem är kvinnor. En betydande andel beräknas enligt ILO befinna sig i informell sektor.²

LO anser, som tidigare nämnts att en svensk ratificering är mycket positivt för svensk arbetsmarknad. LO vill dock med bakgrund i omfattningen av antalet hushållsanställda globalt och dessas i många fall utsatta situation likaså framföra vikten av att en ratifikation tydligt visar att Sverige önskar bidra till goda arbetsvillkor och välreglerade arbetsmarknader globalt.

¹ http://www.ilo.org/global/topics/domestic-workers/WCMS_209773/lang--en/index.htm

² Formalizing domestic work / International labour office. ó Geneva: ILO 2016

Undantagna arbetstagare

Promemorian belyser artikel 2 i konventionen där det under särskilda omständigheter skulle kunna finnas grupper av arbetstagare som skulle kunna undantas för konventionens tillämpningsområde. Detta kan ske då dessa arbetstagare kan ges likvärdigt skydd i annan form. Om detta skulle vara fallet är medlemsstaten skyldig att rapportera detta till ILO. LO delar promemorians analys att någon sådan kategori arbetstagare som skulle vara aktuell för undantag inte finns i Sverige.

Jämställdhetsanalys

I promemorian analyseras konvention 189 och rekommendation 201 ur ett jämställdhetsperspektiv. LO delar promemorians syn att konsekvensen av en ratificering ger förutsättningar för att stärka kvinnors ställning på arbetsmarknaden. LO delar också analysen att en svensk ratificering tolkas som stöd för kvinnors rättigheter globalt.

Stockholm som ovan

Med hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Karl-Petter Thorwaldsson